

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 35
van **MIRANDA VAN EETVELDE**
datum: 28 oktober 2015

aan **SVEN GATZ**
VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

JoKER - Stand van zaken

Om het beleid van de Vlaamse Regering meer jeugd- en kindvriendelijk te maken, werd op 1 januari 2009 het kind- en jongereneffectenrapport (JoKER) ingevoerd. Dit rapport peilt naar de effecten van nieuwe regelgeving op kinderen en jongeren. Dat houdt in dat elk ontwerp van decreet bij indiening in het parlement vergezeld dient te zijn van een JoKER voor zover de voorgenomen beslissing het belang van jongeren onder de 25 jaar rechtstreeks raakt.

In de beleidsnota Jeugd 2014-2019 geeft de Vlaamse minister bevoegd voor Jeugd aan dat "door het doeltreffend gebruiken van een kind- en jongereneffectenrapport (JoKER) overregulering in de toekomst kan vermeden worden." Hij wil dit instrument dan ook op "een efficiënte manier inzetten".

In het Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan 2015-2019 (punt 3.3.1) staat het voornemen te lezen om volop in te zetten op het kind- en jongereneffectenrapport: "Door het proces van JoKER te optimaliseren zal regelgeving beter afgestemd worden op de belangen van kinderen, jongeren en hun organisaties. Er zal worden ingezet op een geactualiseerde handleiding en vorming rond JoKER (i.s.m. onder meer KEKI en Wetsmatiging). Deze worden ontwikkeld met het oog op een evenwichtige aandacht voor zowel het proces (belang van consultatie) als het product (het effectief schrijven van de JoKER). Aandacht zal besteed worden aan de afstemming met de andere toetsen die beleidscoördinatie beogen. Regelgeving zal proactief gescreend worden. Bij de advisering zal getoetst worden aan de bepalingen en beginselen van het Kinderrechtenverdrag en zullen ook de doelstellingen van dit JKP meegenomen worden. Ook zal gekeken worden naar Europese en internationale voorbeelden."

In het Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan 2015-2019 (punt 2.3) staat ook nog te lezen dat de minister van Jeugd de JoKER breder wil inzetten dan nu het geval is: "Daarnaast is het ook aangewezen dat de harde sectoren (mobiliteit, ruimtelijke ordening ...) de kind- en jongere-effectrapportage (JoKER) toepassen. Hierbij zou niet enkel het effect moeten worden berekend, maar zouden kinderen en jongeren ook daadwerkelijk inspraak moeten krijgen."

1. Bij hoeveel ontwerpen van decreet heeft de minister, sedert de start van de nieuwe zittingsperiode, een JoKER mee ingediend?
2. Op welke manier faciliteert de minister zijn/haar ambtenaren in de opmaak van een JoKER bij een ontwerp van decreet zodoende dat dit tijdig wordt afgeleverd?

3. Op welke manier wordt ervoor gezorgd dat de aanspreekpunten (ambtenaren die JoKER opmaken) voldoende ondersteund worden om expertise op te bouwen?
4. Op welke wijze zal de minister van Jeugd het kind- en jongereneffectenrapport 'op een efficiënte manier' inzetten opdat overregulering in de toekomst kan vermeden worden? Hoe zal hij dit concreet bewerkstelligen?
5. De minister van Jeugd is van mening dat in de harde sectoren, naast de toepassing van een JoKER, kinderen en jongeren ook daadwerkelijk inspraak moeten verkrijgen. Kan hij hierover meer toelichting geven? Hoe zal hij dit realiseren?
6. Een van de aanbevelingen van de Vlaamse Jeugdraad bij het Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan 2015-2019 is om de JoKER's bij wetsontwerpen en -voorstellen publiek beschikbaar en makkelijker vindbaar te maken.
Hoe staat de minister van Jeugd tegenover deze aanbeveling? In hoeverre is hij van plan om hiervoor als minister van Jeugd en coördinerend minister voor Kinderrechten een pleidooi te houden?
7. Een andere aanbeveling van de Vlaamse Jeugdraad bij het Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan 2015-2019 is om het toepassingsgebied van de JoKER uit te breiden tot ontwerpen van besluit.
Hoe staat de minister van Jeugd tegenover deze aanbeveling? In hoeverre is hij als minister van Jeugd en coördinerend minister voor Kinderrechten deze aanbeveling genegen? Graag enige toelichting ter zake.

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Geert Bourgeois (44), Hilde Crevits (55), Annemie Turtelboom (40), Liesbeth Homans (94), Ben Weyts (153), Jo Vandeurzen (83), Philippe Muyters (76), Joke Schauvliege (91), Sven Gatz (35).

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 35 van 28 oktober 2015

van **MIRANDA VAN EETVELDE**

1. In de huidige zittingsperiode werd nog geen ontwerp van decreet met een kind- en jongereneffectrapport (JoKER) ingediend bij het Vlaams Parlement. Deze telling is gebaseerd op de website van het Vlaams Parlement en dus op de ontwerpdecreten die bij het Vlaams Parlement werden ingediend.
2. Het JoKER wordt, zoals de reguleringsimpactanalyse (RIA), opgemaakt door de ambtenaar die het ontwerp van decreet voorbereidt. Hier hebben aanspreekpunten jeugd- en kinderrechtenbeleid een belangrijke rol te spelen. Het is niet de bedoeling dat de aanspreekpunten het JoKER binnen hun entiteit zelf zouden opstellen. Wel moeten ze aanspreekbaar zijn voor het inschatten van de effecten op kinderen en jongeren en hun rechten van het beleid dat door hun departement of agentschap wordt voorbereid of uitgevoerd. Dat blijkt uit artikel 5, §1, tweede lid van het decreet van 20 januari 2012 houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid. Zo bijvoorbeeld moet een aanspreekpunt zijn collega kunnen informeren of doorverwijzen. Daartoe werd een "Handleiding aanspreekpunten jeugd- en kinderrechtenbeleid" ontwikkeld met algemene informatie over het jeugd- en kinderrechtenbeleid (zie: http://www.sociaalcultureel.be/jeugd/vjkb_aanspreekpunten.aspx), met inbegrip van een toelichting over JoKER (p. 15-16). Tevens bestaat er een specifieke JoKER-handleiding (zie: http://www.sociaalcultureel.be/jeugd/vjkb_joker.aspx). Met medewerking van het departement Kanselarij en Bestuur (Wetsmatiging), het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (Armoede), Kind en Gezin en het departement Onderwijs en Vorming werd onderzocht hoe het JoKER versterkt kan worden. In uitvoering van de gemaakte afspraken werd enerzijds de regelgevingsagenda geagendeerd op de reflectiegroep jeugd- en kinderrechten om meer zicht te krijgen op de geplande regelgeving met effecten op kinderen en jongeren. Anderzijds werden de criteria die door de afdeling Jeugd gebruikt worden bij de advisering van de JoKER's opgesteld. Bedoeling is om deze te gebruiken voor een nieuwe handleiding en bijhorende vorming. Door middel van vorming en informatiedeling in het kader van de reflectiegroep jeugd- en kinderrechtenbeleid worden de aanspreekpunten ondersteund bij het zich eigen maken van het jeugd- en kinderrechtenperspectief. Met het oog op het tijdig afleveren van het JoKER wordt gewezen op het belang om er tijdig mee te beginnen. De voorbereiding die aan de opmaak van het JoKER voorafgaat, is minstens even belangrijk als het uiteindelijke document. Bedoeling is daarbij dat het JoKER een levend document is dat evolueert met het wetgevingsproces.
3. Zie 2.
4. Het JoKER wordt steeds geïntegreerd in de RIA. De RIA is een geheel van noodzakelijke en logische stappen bij de voorbereiding van een beleidsmaatregel. RIA is sinds 2005 een verplicht onderdeel van de goedkeuringsprocedure van regelgeving (decreten en besluiten van de Vlaamse Regering) op initiatief van de Vlaamse Regering. Op basis van de ingediende JoKER's houdt de afdeling Jeugd van het Vlaams Ministerie van Cultuur, Jeugd, Sport en Media in het kader van het JoKER-advies in het oog of de beoogde regulering in hoofde van kinderen, jongeren en hun organisaties wel noodzakelijk en doeltreffend is. Zelf kan ik naar aanleiding

van de bespreking op de Vlaamse Regering de informatie uit het JoKER gebruiken om de wenselijkheid van de beoogde regelgeving, zo nodig, in vraag te stellen.

5. De RIA en het JoKER zijn op alle beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid van toepassing, ook op de zogenaamde "harde sectoren", als de belangen van personen jonger dan 25 jaar geraakt worden. Zowel in het participatieve traject ter voorbereiding van het Jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan (JKP) en meer bepaald het hoofdstuk rond participatie als in het traject van de gestructureerde dialoog rond 'empowerment of young people for political participation' kwam duidelijk tot uiting dat jongeren het belangrijk vinden om mee vorm te kunnen geven aan beleid in alle aspecten en levensdomeinen die hen aanbelangen. Onder doelstelling 7.1 van het JKP werd bepaald dat de minister van Jeugd het engagement opneemt om ook binnen de Vlaamse overheid de opleiding en vorming van bepaalde beroepscategorieën te beïnvloeden zodat de cultuur van participatie voor en door kinderen en jongeren versterkt wordt. Hier werd specifiek verwezen naar initiatieven niet alleen binnen de beleidsdomeinen welzijn en onderwijs, maar ook werk. Vanuit de afdeling Jeugd zal dit ondersteund worden door de netwerkgroep participatie (7.1.5), waar actoren van zowel buiten als binnen de overheid worden samengebracht om goede praktijken uit te wisselen.
6. In haar advies bij het JKP heeft de Vlaamse Jeugdraad voorgesteld om de JoKER's bij wetsontwerpen en -voorstellen publiek beschikbaar en makkelijk vindbaar te maken. Conform artikel 4 van het decreet van 20 januari 2012 houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid is het JoKER van toepassing op elk ontwerp van decreet dat wordt ingediend bij het Vlaams Parlement, als de beslissing het belang van personen jonger dan 25 jaar rechtstreeks raakt. Het JoKER is dus niet van toepassing op voorstellen van decreet, uitgaande van de volksvertegenwoordigers zelf. Er werd inderdaad vanuit de sector al meermaals voorgesteld om JoKER uit te breiden naar de voorstellen van decreet, maar dat is tot op heden niet het geval.

De JoKER's vormen zoals bekend een onderdeel van de RIA's. De RIA's worden momenteel al publiek gemaakt via de RIA-databank. Daarnaast zijn de RIA's als bijlage bij de desbetreffende ontwerpdecreten te raadplegen op de website van het Vlaams Parlement.

De minister van Jeugd wil nagaan of het mogelijk is om bijvoorbeeld periodiek (jaarlijks of nav het tussentijds en eindrapport van het JKP) een lijst van RIA's waarin ook een JoKER werd geïntegreerd, bekend te maken. Dit zou ook de andere beleidsdomeinen kunnen aanmoedigen om voldoende oog te hebben voor het opnemen van de effecten op kinderen en jongeren in de RIA. Hij wil er echter wel op wijzen dat de verantwoordelijkheid hier steeds blijft liggen bij de vakminister zelf.

7. Zoals geantwoord op vraag 6 is het JoKER inderdaad niet van toepassing op ontwerpbesluiten. Belangrijk om aan te geven is dat de RIA wel van toepassing is op regulerende ontwerpbesluiten. Een goede RIA brengt alle doelgroepen, met inbegrip van kinderen en jongeren, in beeld. Daarbij worden de positieve en negatieve effecten van de verschillende beleidsopties afgewogen, dus ook de effecten ten aanzien van kinderen en jongeren.

Gezien er mag van uitgegaan worden dat de uitvoeringsbesluiten uitvoering moeten geven binnen het decretale kader, lijkt het wenselijk er voor te kiezen JoKER alleen toe te passen op ontwerpdecreten.